

|                            |                                |
|----------------------------|--------------------------------|
| Súd:                       | Najvyšší súd SR                |
| Spisová značka:            | 7Cdo/181/2023                  |
| Identifikačné číslo spisu: | 6122265937                     |
| Dátum vydania rozhodnutia: | 19.03.2025                     |
| Meno a priezvisko:         | JUDr. Martina Valentová        |
| Funkcia:                   | sudca                          |
| ECLI:                      | ECLI:SK:NSSR:2025:6122265937.1 |

## UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne EOS KSI Slovensko, s.r.o., Bratislava, Prievozská 2, IČO: 35724803, právne zastúpeného spoločnosťou Remedium Legal, s.r.o., Bratislava, Prievozská 2, IČO: 53255739, proti žalovaným 1/ B. B., I. V. L. XX, 2/ Z. B., I. V. L. XX, o zaplatenie 86.100,97 eura s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 20Csp/90/2022, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 29. mája 2023 sp. zn. 16CoCsp/6/2023, takto

### rozhodol:

Rozsudok Krajského súdu v Prešove z 29. mája 2023 sp. zn. 16CoCsp/6/2023 z r u š u j e a v e c m u vracia na ďalšie konanie.

### Odôvodnenie

1. Okresný súd Prešov (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „prvoinštančný súd“) rozsudkom zo 04. novembra 2022 č. k. 20Csp/90/2022-204 konanie o zaplatenie sumy 1.644,07 eura s prislúchajúcim úrokom z omeškania zastavil (výrok I.), vo zvyšku žalobu zamietol (výrok II.), žalovaným nárok na náhradu trov konania nepriznal a súčasne vyslovil, že žalobkyňa nemá právo na náhradu trov konania (výrok III.).

1.1. Právne vec posúdil podľa § 39, § 52 ods. 1 až 4, § 53 ods. 9, § 565 Občianskeho zákonníka, § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. o bankách, § 145 ods. 2, § 146, § 255 ods. 2, § 256 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“) a na základe vykonaného dokazovania považoval podanú žalobu za nedôvodnú.

1.2. K veci súd prvej inštancie uviedol, že Slovenská sporiteľňa, a. s. a žalovaní uzatvorili dňa XX. XX. XXXX zmluvu o splátkovom úvere (úver na bývanie) č. XXXXXXXXXXXX (ďalej aj ako „Zmluva“), na základe ktorej T., a. s. poskytla žalovaným úver na bývanie vo výške 100.000 eur. Listom zo dňa 09. 04. 2019 boli žalovaní upozornení, že sú v omeškaní so splácaním pohľadávky vo výške 4.269,49 eura a v prípade, ak nedôjde k úhrade do 15 dní, bude banka oprávnená vyhlásiť mimoriadnu splatnosť úveru. Listom zo dňa 14. 06. 2019 banka vyhlásila mimoriadnu splatnosť úveru ku dňu 13. 06. 2019. Z predmetných listín nie je možné zistiť, pre ktorú splátku došlo k vyhláseniu mimoriadnej splatnosti. V danom prípade zo zmluvy vyplýva, že splatnosť jednotlivých splátok bola dohodnutá k 20. dňu v

mesiaci. Pokiaľ veriteľ zosplatnil úver k 13. 06. 2019, pri splnení dikcie zákona vyplývajúcej z § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, mohol zosplatniť úver najneskôr pre nezaplatenie splátky splatnej k 20. 02. 2019, keďže od tohto obdobia by trojmesačná lehota v zmysle citovaného zákonného ustanovenia uplynula k 20. 05. 2019 a k 13. 06. 2019 mohol úver predčasne zosplatniť. Žalobkyňa tvrdila, že právny predchodca toto svoje právo uplatnil v súlade s § 565 Občianskeho zákonníka pre nezaplatenie splátky splatnej dňa 20.5.2019. Uvedený názor ale podľa súdu nemožno akceptovať, keďže by nebola splnená zákonná podmienka vyplývajúca z § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka. Pre splátku, ktorá nebola zaplatená k 20. 05. 2019, by právny predchodca žalobkyne mohol vyhlásiť mimoriadnu splatnosť úveru najskôr po uplynutí 3 mesiacov od omeškania, teda po dni 21. 08. 2019, pričom toto právo by si musel v zmysle § 565 Občianskeho zákonníka uplatniť najneskôr do 20. 09. 2019. Zároveň by v období od omeškania sa so splátkou, teda od 20. 05. 2019, musel upozorniť spotrebiteľa na zámer pristúpiť k vyhláseniu mimoriadnej splatnosti úveru v lehote nie kratšej ako 15 dní pred uplatnením tohto práva, čo sa nestalo. Súd preto konštatoval, že došlo k neplatnému zosplatneniu, keďže podľa vyjadrenia žalobkyne došlo k vyhláseniu splatnosti pre nezaplatenie splátky splatnej dňa 20. 05. 2019, k čomu nebola splnená citovaná zákonná podmienka vyplývajúca z § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka. Dôsledkom toho bolo potrebné vyhlásenie predčasnej splatnosti úveru považovať za neplatný právny úkon pre rozpor so zákonom podľa § 39 Občianskeho zákonníka. Preto ak právny predchodca žalobkyne neplatne zosplatnil úver, nemohol žalobkyni postúpiť tzv. „živý úver" (s konečnou splatnosťou 20. 09. 2038). Podľa súdu preto nesplnením zákonných predpokladov pre platné postúpenie pohľadávky, nebola v spore daná aktívna vecná legitímácia žalobkyne, s následkom zamietnutia žaloby.

2. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd") na odvolanie žalobkyne rozsudkom z 29. mája 2023 sp. zn. 16CoCsp/6/2023 rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom zamietajúcom výroku II. potvrdil spolu s výrokom o trovách konania (III.) a stranám sporu nárok na náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

2.1. Odvolací súd zhodnotil, že súd prvej inštancie v predmetnej veci v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav a zo zistených skutočností z nich vyvodil správny právny záver. Keďže ani v priebehu odvolacieho konania sa na týchto skutkových a právnych zisteniach nič nezmenilo, sám si osvojil náležitú a presvedčivú odôvodnenie rozhodnutia súdu prvej inštancie, na ktoré v plnom rozsahu odkázal.

2.2. Podľa odvolacieho súdu žalobkyňa v súdnom konaní nepreukázala, že by disponovala povolením, na základe ktorého by mohla vykonávať správu nezosplatnených úverov poskytovaním fyzickým osobám bankami, teda bankovou činnosťou. V uvedenom kontexte bolo preto potrebné vyhodnotiť aj Zmluvu o postúpení pohľadávky vyplývajúcej z bankovej činnosti právneho predchodcu žalobkyne. Banka súčasne nepochybne má právo postúpiť aj pohľadávku z celého úverového vzťahu. Pre takýto postup banky je nevyhnutné, aby pristúpila v súlade so zákonom a obchodnými podmienkami k vyhláseniu predčasnej mimoriadnej splatnosti celého úveru, čo je jej výlučným oprávnením, ktoré môže banka realizovať pred postúpením pohľadávky. Žalobkyňa však takéto oprávnenie nemá. Spôsobilým predmetom postúpenia v zmysle ustanovenia § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. o bankách (ďalej aj „ZoB") tak môže byť iba pohľadávka alebo jej časť, ktoré sú už splatnými (dospelé splátky), a to za predpokladu predchádzajúcej písomnej výzvy po tom, čo bol klient banky nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní v omeškaní. Uvedené predpoklady sú zákonným predpokladom pre platné postúpenie pohľadávky banky a musia byť splnené v čase postúpenia pohľadávky. Preto ak právny predchodca žalobkyne zosplatnil úver k 13. 06. 2019, pri splnení dikcie zákona vyplývajúcej z § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, mohol úver zosplatniť najneskôr pre nezaplatenie splátky splatnej k 20. 02. 2019. Od tohto obdobia by trojmesačná lehota v zmysle citovaného ustanovenia uplynula k 20. 05. 2019 a k 13. 06. 2019 mohol byť úver predčasne zosplatnený. Z vyjadrenia žalobkyne, ktoré bolo súdu prvej inštancie doručené dňa 21. 09. 2022, ale výslovne vyplýva, že: „...v prípade, ak žalobca vyhlásil mimoriadnu splatnosť úveru podaním zo dňa 14.06.2019 - toto svoje právo uplatnil v súlade s ust. § 565 Občianskeho zákonníka pre nezaplatenie splátky splatnej dňa 20. 05. 2019 a zároveň toto svoje právo uplatnil v súlade s ust. § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka po omeškaní spotrebiteľa s platením splátok po dobu dlhšiu ako 3 mesiace." (č. l. 165 spisu). Ak ale právny predchodca žalobkyne vyhlásil mimoriadnu splatnosť úveru pre splátku, ktorá nebola zaplatená k 20. 05. 2019, platne tak v zmysle príslušných zákonných ustanovení mohol urobiť až po 21. 08. 2019. Odvolací súd preto zhodne so súdom prvej inštancie ustálil, že žalobkyňa v danom spore nie je aktívne vecne legitimovaná.

2.3. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP.

3. Žalobkyňa (ďalej aj ako „dovolateľka“) podala voči rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie, ktorého prípustnosť vyvodzovala z § 420 písm. f) a § 421 ods. 1 písm. a) CSP.

3.1. V úvode podaného dovolania žalobkyňa vymedzila právne otázky, pri riešení ktorých sa podľa nej odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe, a to „...či je strana sporu povinná svoj nárok právne kvalifikovať“ a na to nadväzujúce právnej otázky, „...či je len na základe nesprávnej právnej kvalifikácie veci stranou sporu (konkrétne ohľadne výkladu ust. § 53 ods. 9 OZ v spojení s ust. § 565 OZ v otázke, pre ktorú splátku je veriteľ oprávnený vyhlásiť mimoriadnu splatnosť pohľadávky, ak je dlžníkom spotrebiteľ) možné žalobu žalobcu zamietnuť.“ Podľa názoru žalobkyne z rozhodovacej praxe dovolacieho súdu (sp. zn. 5Cdo/196/2009) žiadna zo strán nie je povinná svoj nárok právne kvalifikovať, pričom je však oprávnená uviesť svoj právny názor, ktorým ale súd podľa nej nie je viazaný a je povinný vec posúdiť aj odlišne. K druhej právnej otázke žalobkyňa poukázala na rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 5Cdo/224/2021 a 4Cdo/132/2021 a uviedla, že túto otázku odvolací súd vyriešil v rozpore s ustálenou praxou dovolacieho súdu keď posudzoval platnosť zosplatnenia na základe vyhodnotenia právneho posúdenia veci jednou zo strán sporu, avšak vôbec nebral do úvahy, že strany majú povinnosť uviesť len skutkové tvrdenia a právne posúdenie je už vecou súdu.

3.2. Dovolateľka ďalej poukázala na to, že odvolací súd sa vôbec nevysporiadal s jej námietkami (nesprávne určenie splátky, pre ktorú veriteľ vyhlásil mimoriadnu splatnosť ako súčasť právneho posúdenia nemôže byť výlučným dôvodom zamietnutia žaloby, prečo súd prvej inštancie neskúmal splnenie podmienok podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, a že trojmesačné omeškania spotrebiteľa nenastáva až po doručení výzvy na zaplatenie). S ohľadom na uvedené mala žalobkyňa za to, že je rozhodnutie odvolacieho súdu nepreskúmateľné, a odvolací súd sa zaoberal skutočnosťami, ktoré ani neboli namietané.

3.3. Dovolateľka ďalej uviedla, že sa nestotožňuje s právnym názorom odvolacieho súdu, že nie je v konaní aktívne vecne legitimovaná. Podľa žalobkyne je pre posúdenie platnosti uplatnenia práva podľa § 565 Občianskeho zákonníka v spojení s § 53 ods. 9 nepochybne potrebné vyhodnotiť, či v čase uskutočnenia tohto úkonu boli podmienky podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka splnené a na základe toho právne uzavrieť, či zosplatnenie bolo/ nebolo platné. V danom prípade sa však podľa dovolateľky odvolací súd vôbec nevenoval právnemu posúdeniu veci. Žalobkyňa tak zastáva názor, že zo strany veriteľa nedošlo pri uplatnení § 565 Občianskeho zákonníka k porušeniu zákonnej povinnosti, a v čase vyhlásenia mimoriadnej splatnosti postupom boli splnené všetky podmienky pre platné zosplatnenie úveru, v dôsledku čoho nemôže súhlasiť s odôvodnením rozhodnutia odvolacieho súdu, že by uplatnenie práva podľa § 565 Občianskeho zákonníka malo byť neplatným právnym úkonom. Žalobkyňa ďalej poukázala na to, že v žiadnom prípade nebola povinná uvádzať právne posúdenie svojho nároku, pričom v konaní uviedla všetky skutkové tvrdenia a predložila také listinné dôkazy, na základe ktorých bolo možné určiť, že došlo k platnému zosplatneniu. Súd mal podľa dovolateľky právne posúdiť a určiť, ktorá splátka bola tou splátkou, pre nezaplatenie ktorej došlo k uplatneniu práva postupom a následne posúdiť splnenie podmienok platnosti úkonu vyhlásenia mimoriadnej splatnosti, pričom však podľa žalobkyne odvolací súd postupoval prísne formalisticky a nezohľadnil konkrétne okolnosti prípadu. Žalobkyňa mala na základe uvedeného za to, že ak súd v konaní rozhodoval o peňažnom plnení, ktoré vychádza zo skutkových tvrdení, ktoré umožňujú posúdiť nárok po právnej stránke aj inak, ako je žalobkyňou navrhované, je podľa nej povinnosťou súdu uplatnený nárok takto posúdiť bez ohľadu na to, či v žalobe právny dôvod požadovaného plnenia je alebo nie je uvedený, alebo je uvedený nesprávne. Žalobkyňa zastáva názor, že odvolací súd značne zanedbal právne posúdenie veci.

3.4. Podľa dovolateľky rozhodnutím súdu prvej inštancie ako aj odvolacieho súdu boli naplnené ňou uvedené dovolacie dôvody. V závere navrhla, aby dovolací súd rozhodnutie odvolacieho súdu a súdu prvej inštancie zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

4. Žalovaní vo svojom vyjadrení k dovolaniu v podstatnom poukázali na správnosť odvolacieho rozhodnutia, ktoré považujú za vysoko profesionálne a zákonné.

5. Žalobkyňa v rámci svojho vyjadrenia v podstate zopakovala svoju dovoláciu argumentáciu.

6. Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 CSP) skúmal, či sú splnené aj ďalšie podmienky dovolacieho konania a predpoklady prípustnosti dovolania, pričom dospel k záveru, že dovolanie je prípustné a vzhľadom na uplatnený dovolací dôvod podľa § 420 písm. f) CSP zároveň aj dôvodné.

7. Najvyšší súd opakovane vyjadril záver, v zmysle ktorého právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšej inštancie, sa v civilnom sporovom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých môže súd konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania, vrátane dovolacieho konania (1Cdo/6/2014, 3Cdo/357/2015, 4Cdo/1176/2015, 5Cdo/255/2014 8Cdo/400/2015). Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu.

8. O všetkých mimoriadnych opravných prostriedkoch platí, že narušenie princípu právnej istoty strán, ktorých právna vec bola právoplatne skončená (meritorným rozhodnutím predstavujúcim *res iudicata*), musí byť vyvážené sprísnenými podmienkami prípustnosti. Právnu úpravu dovolania a dovolacieho konania, ktorá stanovuje podmienky, za ktorých môže byť výnimočne prelomená záväznosť už právoplatného rozhodnutia, nemožno interpretovať rozširujúco; namiesto je tu skôr reštriktívny výklad (3Cdo/319/2013, 1Cdo/348/2013, 3Cdo/357/2016, 3ECdo/154/2013, 3Cdo/208/2014).

9. Naznačenej mimoriadnej povahe dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

Dovolanie podľa § 420 písm. f) CSP

10. V danom prípade žalovaní vyvodili prípustnosť podaného dovolania z ustanovenia § 420 písm. f) CSP, z ktorého vyplýva, že dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

11. Žalobkyňa vyvodzuje prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) CSP *de facto* z nepreskúmateľnosti rozhodnutia odvolacieho súdu, od ktorého nedostala odpoveď na namietané dôležité právne a skutkové otázky z odvolania týkajúce sa prejednávanej veci, a namiesto toho sa odvolací súd zaoberal skutočnosťami, ktoré nenamietala.

12. K tomuto dôvodu prípustnosti dovolania treba uviesť, že ustálená judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva (ESLP) uvádza, že súdy musia v rozsudkoch jasne a zrozumiteľne uviesť dôvody, na ktorých založili svoje rozhodnutia, musia sa zaoberať najdôležitejšími argumentami vznesenými stranami sporu a uviesť dôvody pre prijatie alebo odmietnutie týchto argumentov, a že nedodržanie týchto požiadaviek je nezlučiteľné s ideou práva na spravodlivý proces (pozri napr. *Garcia Ruiz v. Španielsko*, *Vetrenko v. Moldavsko*, *Kraska v. Švajčiarsko*). Judikatúra ESLP síce nevyžaduje, aby na každý

argument strany bola v odôvodnení rozhodnutia súdu daná odpoveď, trvá však na tom, že ak ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď súdu práve na tento argument (Ruiz Torija c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303 - A, s. 12, § 29, Hiro Balani c. Španielsko z 09. decembra 1994, séria A, č. 303 - B, Georgiadis c. Grécko z 29. mája 1997, Higgins c. Francúzsko z 19. februára 1998). Rovnako, podľa stabilizovanej judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia ako súčasť základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) vyžaduje, aby sa súd jasným, právne korektným a zrozumiteľným spôsobom vyrovnal so všetkými skutkovými a právnymi skutočnosťami, ktoré sú pre jeho rozhodnutie vo veci podstatné a právne významné (IV. ÚS 14/07). Povinnosťou všeobecného súdu je uviesť v rozhodnutí dostatočné a relevantné dôvody, na ktorých svoje rozhodnutie založil. Dostatočnosť a relevantnosť týchto dôvodov sa musí týkať tak skutkovej, ako i právnej stránky rozhodnutia (napr. III. ÚS 107/07). V prípade, keď právne závery súdu z vykonaných skutkových zistení v žiadnej možnej interpretácii odôvodnenia súdneho rozhodnutia nevyplývajú, treba takéto rozhodnutie považovať za rozporné s čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd (I. ÚS 243/07). Súd by mal byť preto vo svojej argumentácii obsiahnutej v odôvodnení koherentný, t. j. jeho rozhodnutie musí byť konzistentné a jeho argumenty musia podporiť príslušný záver. Súčasne musí dbať tiež na jeho celkovú presvedčivosť, teda inými slovami na to, aby premisy zvolené v rozhodnutí, rovnako ako závery, ku ktorým na základe týchto premís dospel, boli pre širšiu právnickú (ale aj laickú) verejnosť prijateľné, racionálne, ale v neposlednom rade aj spravodlivé a presvedčivé (I. ÚS 243/07, I. ÚS 155/07, I. ÚS 402/08).

13. Aj najvyšší súd už v minulosti vo viacerých svojich rozhodnutiach, práve pod vplyvom judikatúry ESLP a ústavného súdu, zaujal stanovisko, že medzi práva strany civilného procesu na zabezpečenie spravodlivej ochrany jej práv a právom chránených záujmov patrí nepochybne aj právo na spravodlivý proces a že za porušenie tohto práva treba považovať aj nedostatok riadneho a vyčerpávajúceho odôvodnenia súdneho rozhodnutia. Povinnosť súdu rozhodnutie náležite odôvodniť, je totiž odrazom práva strany sporu na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie spôsobu rozhodnutia súdu, ktorý sa zaoberá všetkými právne relevantnými dôvodmi uplatnenej žaloby, ako aj špecifickými námietkami strany sporu. Porušením uvedeného práva strany sporu na jednej strane a povinnosti súdu na strane druhej, sa strane sporu (okrem upretia práva dozvedieť sa o príčinách rozhodnutia práve zvoleným spôsobom) odníma možnosť náležite skutkovo, aj právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu v rámci využitia prípadných riadnych alebo mimoriadnych opravných prostriedkov. Ak nedostatok riadneho odôvodnenia súdneho rozhodnutia je porušením práva na spravodlivé súdne konanie, táto vada zakladá i prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) CSP.

14. Práve priblížený výpočet samozrejme nemôže byť (ani mať ambíciu byť) úplným, keďže sa v konkrétnom prípade môžu vyskytnúť i iné nedostatky v argumentácii (podľa okolností buď súdu prvej inštancie, odvolacieho súdu alebo aj oboch takýchto súdov - pri nahliadaní na problém optikou súdu dovolacieho), ktorých prítomnosť rovnako spôsobí nerespektovanie čiastkového práva na spravodlivý súdny proces reprezentovaného právom strany na objektívne presvedčivé (uspokojivé) odôvodnenie výsledku rozhodovacej činnosti súdu.

15. K práve uvedenému sa v odvolacích konaniach pridružuje i faktor umožnenia odvolaciemu súdu procesným právom, aby takýto súd, pokiaľ sa v celom rozsahu stotožní s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, sa v odôvodnení len obmedzil na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplnil na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody (§ 387 ods. 2 CSP). V týchto prípadoch síce stačí, ak odvolací súd v odôvodnení rozsudku iba poukáže na relevantné skutkové zistenia a stručne zhrnie právne posúdenie veci, keď späťnosť potvrdzovaného a potvrdzujúceho rozsudku vytvára ich organickú (kompletizujúcu) jednotu a rozhodnutie odvolacieho súdu v sebe tak zahŕňa po obsahovej stránke aj odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie; ak sa však odvolací súd rozhodne ísť touto cestou, vedome tým preberá zodpovednosť i za kvalitu argumentácie súdu prvej inštancie (t. j. či v prípadnom dovolacom konaní obstojí ako ním potvrdené rozhodnutie, tak i ním samým doplnené dôvody). Dopĺňanie ďalších dôvodov na podporu argumentácie prvoinstančného súdu (zo strany súdu odvolacieho) v tomto prípade nie je pravidlom (ale výnimkou) a môže sa stať, že

toto ani nebude reálne možné, ak súd prvej inštancie sa v rámci odôvodňovania svojho rozhodnutia, neskôr podrobovaného prieskumu v odvolacom konaní sám objektívne uspokojivým spôsobom vyporiada so všetkými relevantnými argumentmi všetkých sporových strán a ani odvolanie neprinesie nič iné, než polemiku s takýmito jeho úvahami. Ak ale o takýto prípad (nedoplniteľnosti) nepôjde, z pohľadu preskúmateľnosti rozhodnutia odvolacieho súdu bude mať význam ako udržateľnosť dopĺňujúcej argumentácie tohto súdu samej osebe, tak i to, či sa doplnenie nedostane do takého rozporu s argumentáciou súdu prvej inštancie, označenou odvolacím súdom za akceptovanú v plnom rozsahu, pri ktorého existencii by už reálne o splnení podmienok § 387 ods. 2 CSP nemožno hovoriť (ale do úvahy by prichádzala len možnosť, že správnou môže byť nanajvýš - pokiaľ vôbec - argumentácia len jedného z oboch nižších súdov).

16. Odvolací súd v napadnutom rozsudku konštatoval dostatočné odôvodnenie, v ktorom súd prvej inštancie podrobne uviedol svoje úvahy, na základe ktorých dospel k záveru uvedeného v odôvodnení rozsudku, s ktorými závermi sa v plnom rozsahu stotožnil a preto napadnutý rozsudok podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny potvrdil a podľa § 387 ods. 2 CSP na odôvodnenie napadnutého rozsudku ďalej poukázal. Na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie, odvolací súd v podstatnom konštatoval, že „Pokiaľ právny predchodca žalobcu zosplatnil úver k 13. 06. 2019, pri splnení dikcie zákona vyplývajúcej z ust. § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, mohol úver zosplatniť najneskôr pre nezaplatenie splátky splatnej k 20. 02. 2019. Od tohto obdobia by trojmesačná lehota v zmysle citovaného ustanovenia uplynula k 20. 05. 2019 a k 13. 06. 2019 mohol byť úver predčasne zosplatnený. Z vyjadrenia samotného žalobcu, ktoré bolo súdu prvej inštancie doručené dňa 21. 09. 2022, výslovne vyplýva, že: „...v prípade, ak žalobca vyhlásil mimoriadnu splatnosť úveru podaním zo dňa 14.06.2019 - toto svoje právo uplatnil v súlade s ust. § 565 Občianskeho zákonníka pre nezaplatenie splátky splatnej dňa 20. 05. 2019 a zároveň toto svoje právo uplatnil v súlade s ust. § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka po omeškaní spotrebiteľa s platením splátok po dobu dlhšiu ako 3 mesiace.“ (č. l. 165). Pokiaľ však právny predchodca žalobcu vyhlásil mimoriadnu splatnosť úveru pre splátku, ktorá nebola zaplatená k 20. 05. 2019, platne tak v zmysle príslušných zákonných ustanovení mohol urobiť až po 21. 08. 2019.“ (bod 18 odôvodnenia napadnutého rozsudku) Z odôvodnenia rozhodnutia súdu prvej inštancie napadnutého odvolaním dovolateľky, ktorý súd sa najskôr zaoberal platnosťou právneho úkonu - vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru, vyplýva záver, že „Z vykonaného dokazovania vyplynulo, že listom zo dňa 09. 04. 2019 boli žalovaní upozornení, že sú v omeškaní so splácaním pohľadávky vo výške 4.269,49 eura a v prípade ak nedôjde k úhrade do 15 dní, bude banka oprávnená vyhlásiť mimoriadnu splatnosť úveru. List si žalovaná v 1) rade prevzala dňa 03. 05. 2019 a u žalovaného v 2) rade sa zásielka vrátila z dôvodu toho, že nebola prevzatá v odbernej lehote. Listom zo dňa 14. 06. 2019 banka vyhlásila mimoriadnu splatnosť úveru ku dňu 13. 06. 2019. List bol doručený žalovanej v 1) rade dňa 02. 07. 2019 a u žalovaného v 2) rade sa zásielka vrátila z dôvodu toho, že nebola prevzatá v odbernej lehote. Z predmetných listín nie je možné zistiť, pre ktorú splátku došlo k vyhláseniu mimoriadnej splatnosti. V danom prípade zo zmluvy vyplýva, že splatnosť jednotlivých splátok bola dohodnutá k 20. dňu v mesiaci. Pokiaľ veriteľ zosplatnil úver k 13. 06. 2019, pri splnení dikcie zákona vyplývajúcej z ust. § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, mohol zosplatniť úver najneskôr pre nezaplatenie splátky splatnej k 20. 02. 2019, keďže od tohto obdobia by trojmesačná lehota v zmysle citovaného zákonného ustanovenia uplynula k 20. 05. 2019 a k 13. 06. 2019 teda mohol úver predčasne zosplatniť. Vo vyjadrení zo dňa 20. 09. 2022 žalobca uviedol, že právny predchodca toto svoje právo uplatnil v súlade s ust. § 565 Občianskeho zákonníka pre nezaplatenie splátky splatnej dňa 20. 05. 2019. Uvedený názor však nie je možné akceptovať, keďže by nebola splnená citovaná zákonná podmienka vyplývajúca z ust. § 53 ods. 9 OZ (porovnaj uznesenie Krajského súdu Prešov zo dňa 26. 04. 2022, sp. zn. 17CoCsp/53/2021). Pre splátku, ktorá nebola zaplatená k 20. 05. 2019, by právny predchodca žalobcu mohol vyhlásiť mimoriadnu splatnosť úveru najskôr po uplynutí 3 mesiacov od omeškania, teda po dni 21. 08. 2019, pričom toto právo by si musel v zmysle ust. § 565 OZ uplatniť najneskôr do 20. 09. 2019. Zároveň by v období od omeškania sa so splátkou, teda od 20. 05. 2019, musel upozorniť spotrebiteľa na zámer pristúpiť k vyhláseniu mimoriadnej splatnosti úveru v lehote nie kratšej ako 15 dní pred uplatnením tohto práva, čo sa nestalo (porovnaj rozsudok Krajského súdu Prešov zo dňa 13. 10. 2022, sp. zn. 10CoCsp/15/2022). Súd preto konštatuje, že došlo k neplatnému zosplatneniu, keďže podľa vyjadrenia žalobcu došlo k vyhláseniu splatnosti pre nezaplatenie splátky splatnej dňa 20. 05.

2019, pričom nebola splnená citovaná zákonná podmienka vyplývajúca z ust. § 53 ods. 9 OZ, dôsledkom toho je teda neplatnosť právneho úkonu - vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru, pretože v zmysle ust. § 39 OZ tento úkon odporuje zákonu". (bod 27 odôvodnenia prvoinštančného rozsudku)

17. Oba nižšie sudy vychádzali zo skutkových zistení, podľa ktorých podaním zo dňa 09. 04. 2019 právna predchodkyňa žalobkyne - banka (Slovenská sporiteľňa a. s.) oznámila žalovaným, že sú v omeškaní so splácaním pohľadávky vo výške 4.269,49 eura a v prípade ak nedôjde k úhrade do 15 dní, bude banka oprávnená vyhlásiť mimoriadnu splatnosť úveru (č. l. 39 spisu - pozn.). Podaním zo dňa 14. 06. 2019 banka oznámila žalovaným vyhlásenie mimoriadnej splatnosti úveru k 13. 06. 2019 s odkazom na bod 8.1. písm. a) VOP banky účinných od 01. 01. 2015 v aktuálnom znení - omeškanie dlžníka so splácaním pohľadávky banky o viac ako 3 mesiace s výzvou na uhradenie pohľadávky zo zmluvy vo výške 95.719,67 eura do 15 dní (č. l. 36 spisu - pozn.). Podaním zo dňa 17. 12. 2019 právny predchodca žalobkyne - banka vyzvala žalovaných na úhradu splatnej a nezaplatennej pohľadávky ku dňu 17. 12. 2019 v sume 97.932,91 eura s tým, že v prípade ak dlžnú sumu neuhradia bude oprávnená postúpiť pohľadávku tretej osobe (č. l. 59 spisu - pozn.).

18. Podľa dovolacieho súdu pritom z ani jedného rozhodnutia nevyplýva postoj oboch nižších súdov k podstatnej námietke žalobkyne z odvolania (následne uplatnenej i v dovolaní), ktorá sa týkala spochybnenia dôvodov posúdenej neplatnosti vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru bez konkretizácie splátky, pre omeškanie ktorej došlo k predčasnému zosplatneniu úveru. Žalobkyňa, ktorá na výzvu súdu označila ako omeškanú splátku, pre ktorú malo dôjsť k zosplatneniu úveru predchodcom, splátku splatnú 20. 05. 2019, pričom splátka v samom zosplatnení konkretizovaná nie je, založila opravnými prostriedkami pochybnosť správnosti napadnutých rozhodnutí v tom, že či by v prípade, ak by v namiesto splátky splatnej 20. 05. 2019, označila za omeškanú splátku, práve tú, so splatnosťou 20. 02. 2019, len pre ktorú mohlo dôjsť podľa súdov k platnému zosplatneniu, by sudy žalobe vyhovel (t. j. vyhlásenie predčasnej splatnosti úveru by posúdil za platné). Podľa žalobkyne to však mal byť práve súd, ktorý bol povinný na zistený skutkový stav aplikovať príslušnú právnu normu (§§ 53 ods. 9 v spojení s § 565 Občianskeho zákonníka), od ktorých súdov nedostala odpoveď a nie je jej zrejmé, prečo bola žaloba zamietnutá, keď zo zisteného skutkového stavu vyplýva, že žalovaní boli v omeškaní aj so splátkou splatnou 20. 02. 2019, tzn. že boli splnené zákonné podmienky pre vyhlásenie predčasnej splatnosti úveru, pričom nemôže podstatné, ktorú splátku za rozhodnú sama v konaní označila pre zosplatnenie úveru právnu predchodkyňou.

19. Odpoveď na uvedené námietky žalobkyne (bod 18.) nie je možné odmietnuť prostým odkazom na (i) správnosť prvoinštančného rozhodnutia, ktorý podľa odvolacieho súdu zodpovedá kritériám daných v ustanovení § 220 ods. 2 CSP a (ii) všeobecný odkaz odvolacieho súdu na judikatúru súdov vrátane európskeho súdu, ktoré nevyžadujú, aby na každý argument strany (účastníka) bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia (porov. rozsudok Georgiadis proti Grécku z 29. mája 1997, sťažnosť č. 21522/93, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1997-III; rozsudok Higginsová a ďalší proti Francúzsku z 19. februára 1998, sťažnosť č. 20124/92, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1998-I; uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky z 23. júna 2004 sp. zn. III. ÚS 209/04), čím nepovažoval za potrebné zaoberať sa ostatnými odvolacími námietkami žalobkyne, ktoré podľa neho nemohli spôsobiť zmenu právneho posúdenia veci. Je tomu tak preto, že práve tie ostatné námietky, s ktorými sa odvolací súd odmietol zaoberať, boli námietkami, zodpovedanie ktorých bolo pre vec podstatné.

20. Nedostatočnosť, resp. absencia argumentácie súdov v uvedenom smere sa obhájiť nedá, navyše ak z rozhodnutí nie je možné vyčítať pre vec zásadné skutočnosti z pohľadu odvolacej argumentácie žalobkyne, ktorá sa potom pochopiteľne preniesla do tej dovolacej, pričom treba bezvýhradne trvať na tom, že práve odvolací súd (pokiaľ tak neurobil už súd prvej inštancie) má povinnosť poskytnúť naozaj pádne a dostatočne presvedčivé argumenty na podporu svojho záveru o ne/nárokovateľnosti uplatneného práva žalobkyňou.

21. Vzhľadom na vyslovené porušenie označeného práva najvyšší súd nepovažuje za potrebné sa bližšie zaoberať ďalšími námietkami dovolateľky, vrátane námietok nesprávneho právneho posúdenia podľa §

421 CSP pre jeho predčasnosť, práve vzhľadom na vrátenie veci odvolaciemu súdu na ďalšie konanie. Zároveň pripomína, že ak dovolací súd (obdobne to platí i pre súd odvolací) zruší rozsudok odvolacieho súdu a vráti mu vec na ďalšie konanie, odvolací súd nesmie odôvodnenie svojho nového rozsudku koncipovať tak, že iba dopĺňa pôvodné odôvodnenie zrušeného rozsudku. Zrušený rozsudok v čase opätovného rozhodovania už právne neexistuje (obdobne pozri nález Ústavného súdu SR z 26. apríla 2017, sp. zn. II. ÚS 754/2016). Opomenúť nemožno ani to, že dostatočné a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia je v demokratickom právnom štáte základnou podmienkou legitimacy každého rozhodnutia súdu. Iba ak je rozhodnutie súdu dostatočné, racionálne a presvedčivo odôvodnené, má verejná moc morálne právo vynucovať jeho rešpektovanie a adresáti rozhodnutia majú morálnu povinnosť ho rešpektovať. Ak súd takto nedokáže odôvodniť svoje rozhodnutie, jeho rozhodnutie sa tým stáva neobhájiteľné, čomu je potrebné sa v ďalšom konaní vyvarovať.

22. Pre ďalší priebeh konania, najvyšší súd dáva do pozornosti, že v rámci rozhodovacej činnosti sa už zaoberal otázkou režimu straty výhody splátok, pričom uviedol, že v prípade, ak zo strany veriteľa dôjde k vyhláseniu úveru za predčasne splatný, a to v súlade s ustanovením § 565 Občianskeho zákonníka a § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, pre platný úkon zosplatnenia je zo strany veriteľa nevyhnutné, aby v tomto zosplatnení presne špecifikoval konkrétnu splátku, pre ktorú jednorazovo a predčasne zosplatnil celý dlh (pozri rozhodnutia sp. zn. 5Cdo/2/2023, 5Cdo/188/2023, 6Cdo/15/2023, 5Cdo/197/2022).

23. Ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej inštancie a odvolací súd sú viazané právnym názorom dovolacieho súdu (§ 455 CSP).

24. V novom rozhodnutí rozhodne súd znova o trovách pôvodného konania a tiež dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 CSP)

25. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

### **Poučenie:**

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.